ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ @ ਜੱਸੂ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ

(2021 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1584)

ਜਨਵਰੀ 07, 2022

[ਸੰਜੈ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 302 ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 34 – ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਏ1 ਤੋਂ ਏ4) ਨੇ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ – ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕੀ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ", ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਏ1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ – ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6) ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਏ1 ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 161 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਏ1 ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਪਰੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ, ਏ1 ਅਤੇ ਏ2 ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ – ਸਿਰਫ, ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ – ਫੈਸਲਾ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਨੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਅਤਿਸ਼ਯੋਕਤੀ ਪਾਈ – ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ – ਜਿਹੜੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਏ1 ਦੀ ਥਾਂ ਏ2 ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਏ2 ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਸੀ ਅਤੇ ਏ1 ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ ਸੀ – ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਏ1 ਕੋਲ ਬੰਦੂਕ ਸੀ – ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਪਰਯਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ – ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ – ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – **ਧਾਰਾ 34 – ਇਰਾਦਾ** – ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਚੇਤਨ ਮਨ ਹੋਵੇ – ਇਸ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਦੇ

ਅਗਾਊ ਕੰਮ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ – ਇਕ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਲਈ ਖੋਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਸੰਚਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ – ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਬੂਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਇਕ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਸ੍ਰਿਜਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੱਕ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਭਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਠੋਸ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਰਯਾਪਤ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨ ਮਾਨ ਕੇ ਵਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਇਕ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।[ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 21 & 22]

1.2. ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਚੇਤਨ ਮਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਕੰਮ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਲਈ ਖੋਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਸੰਚਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਬੂਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਕ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਸਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਅਪਰਾਧ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰ ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼ਬਦ “ਅਗਾਊ” ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਮਦਦ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ, ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ, ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਚਿਤ ਕੁਨੈਕਟੀਵਿਟੀ. ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਚੁਕਵੀਂਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ। ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ

ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣਾ। ਇੱਕ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰ ਅਪਰਾਧ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ। ਅੱਗੇ, ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ। 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। [ਪਾਰਾ 24-28] [658- ਐੱਚ; 659-ਏ-ਐਚ]

2. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ13 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ, ਨੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ13 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਡੀਡਬਲਯੂ1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਪਣਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗਵਾਹ ਹਨ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ10 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵਨਿਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਤਲ। ਭਾਵੇਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤਿਰੇਕ ਨੂੰ ਪਾਇਆ। ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਵਾਹੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਮਰਥਿਤ ਸੀ। ਲੜਾਈ ਸੰਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਨੇੜੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਆਗਮਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਕ੍ਰਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 301 ਪਾਰਟ I ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ Crl. ਏ. No.1568 ਦਾ 2021 ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਏ2 ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ। [ਪੈਰਾ 32 & 33]

3. ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ

ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਜੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਏ1 ਦੀ ਬਜਾਏ ਏ2 ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਏ2 ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੰਦੂਕ ਸੀ ਅਤੇ ਏ1 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜੋਗ ਮੰਨਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਿਆਨ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਏ1 ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਜਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਜਾਣੂ ਸਨ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਏ1 ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੰਦੂਕ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ13 ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਫਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਕਤ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਵੇਲੇ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬੂਤ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ13 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਉੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: "ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੋ"। ਦ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਇੱਕ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏ2 ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਏ1 ਦੁਆਰਾ ਵਚਨਬੱਧ, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. [ਪਾਰਸ 34 & 35][671-D-H; 672-ਏ-ਸੀ]

ਸੁਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 673 : [2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 263; ਲੱਲਨ ਰਾਇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ (2003) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 268 : [2002] 4 ਸਪਲਾ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 188; ਗੁਲਾਮ ਮੋਹੀਉਦੀਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਮ.ਪੀ. (2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 136; ਰਾਮਬੀਰ ਸਿੰਘ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ (1998) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 635; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ & ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੇਰਲਾ (1996) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508 : [1996] 5 ਸਪਲਾ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 495; ਸੁਰੇਂਦਰ ਚੌਹਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਮ.ਪੀ. (2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ110 : [2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 515; ਗੋਪੀ ਨਾਥ @ ਝੱਲੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (2001) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 620 : [2001] 1 ਸਪਲਾ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 72; ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ @ ਫੋਟੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਚ.ਪੀ. (2004) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 305; ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 652 ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (2011) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 120 : [2011] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1152; ਸ਼ਾਮਲਾਲ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (2012) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 646 : [2012] 10ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 95; ਵੀਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 407 : [2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 774 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1925 ਪੀ.ਸੀ 1; ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਐਮਪਰਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1945 ਪੀ.ਸੀ 148 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2001] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 263 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2002] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 188 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2020] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 126 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 605 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1996] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 405 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2000] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2001] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 72 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(2011) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1152 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2012] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 95 ਪੈਰਾ 30 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2010] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 772 ਪੈਰਾ 30 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1584 ਦੀ 2021।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 16.10.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ ਆਰ ਏ - ਡੀ - 1352 - ਡੀ ਬੀ - 2015 ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1585 ਅਤੇ 1586 ਦੀ 2021

ਸ਼ੇਖਰ ਨਾਫਾਡੇ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਲੁਥਰਾ, ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਰਜਤ ਭਾਟ, ਸ਼ਿਵਮ, ਗੌਰਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ ਅਕ੍ਰਿਤੀਵਾਸ ਦਾਸ, ਮਿਸ ਸੁਪ੍ਰਿਯਾ ਜੂਨੇਜਾ, ਮਿਸ ਸੁਭਾਂਗੀ ਜੈਨ, ਮਿਸ ਸੋਨਾਲੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਪੰਕਜ ਸਿੰਘਲ, ਯਸ਼ ਗਿਰੀ, ਨਿਖਿਲ ਜੈਨ, ਰਿਸ਼ੀ ਸੇਗਲ, ਕੀਸ਼ਵਮ ਚੌਧਰੀ, ਮਿਸ ਰੀਆ ਖੰਨਾ, ਮਿਸ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਕਰਨਵੀਰ ਗੋਗੀਆ, ਮਿਸ ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ ਸਿੰਘਲ, ਮਿਸ ਵਾਮਿਕਾ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਐਮ. ਐਮ. ਸੁੰਦਰੇਸ਼, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

2. ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦੋਸ਼ੀ 3 ਅਤੇ 4 ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਿ. ਆ. ਨੰ. 1584 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿ. ਆ. ਨੰ. 1585 ਦੇ 2021 ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿ. ਆ. ਨੰ. 1586 ਦੇ 2021 ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਂਝੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਾਂਗੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਚੁਕੌਂਤੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਭਰੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਤੱਥ

3. ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ:

ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ	ਵਾਕ
ਰਾਮਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ	ਅਧੀਨ 304 ਭਾਗ I ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ	ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000/- ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.

	ਅੰਡਰ 25 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ	ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 2000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.
	ਅੰਡਰ 27 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ	ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 5000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.
ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਚਦੇਵਾ	ਯੂ/ਐਸ 304 ਭਾਗ I, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ	ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। 10,000/- ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.
	ਅੰਡਰ 25 ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ	ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 2000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.
ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ	ਯੂ/ਐਸ 304 ਭਾਗ I, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ	ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000/- ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਹੋਰ ਆਰ.ਆਈ.
ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ	ਯੂ/ਐਸ 304 ਭਾਗ I, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ	ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣੀ ਹੈ ਅਤੇ 10,000/- ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ RI ਤੋਂ

		ਗੁਜ਼ਰਨ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ.

4. ਘਟਨਾ 21.04.2011 ਨੂੰ ਰਾਤ 12:45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਬਾਬਾ ਰਸੋਈ ਢਾਬਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ। ਘਟਨਾ ਦਾ ਮੋਟਿਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ6), ਕ੍ਰਿ. ਆ. ਨੰ. 1586 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਦੇ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੇਡ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤ ਹਨ।

5. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ। ਇੱਕ ਖਾਸ ਗਲੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਨੇ ਗਲੀ ਦੀ ਲਾਈਟ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ10 ਨੇ ਵੀ ਦੇਖੀ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ13 ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

6. ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਹਿੰਦੇ "ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕੀ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ", ਏ1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਏ2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਏ1 ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ। ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਏ1 ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਏ2 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਏ1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ।

7. ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਨੇੜੇ ਹੋਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵੀ ਸਨ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ23 ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ10 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ PL ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਏ1 ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ, ਸਿਵਾਏ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਕਸ਼ਨ 161 CrPC ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਸਕਰਣ ਸੁਧਾਰਿਆ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਏ1 ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਏ6 ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ।

8. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ24 ਨੇ ਜਾਂਚ ਸੰਭਾਲੀ ਅਤੇ ਔਪਚਾਰਿਕਤਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿਕਵਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

9. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ 27 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ। ਬਚਾਅ ਵੱਲੋਂ, 16 ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ।

10. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ10 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ23 ਮੁਖਾਲਫਤੀ ਹੋ ਗਏ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 304 ਪਾਰਟ II ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ

ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ10 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ.ਈ/1 ਅਤੇ ਪੀ ਕਿਊ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਗੋਲੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ13 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇੱਕ ਥਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ (ਡੀਡਬਲਯੂ1) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 20.04.2011 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਏ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਕੇ, ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਦੇ ਟਾਇਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆ ਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਟਾਇਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਸਥਾਨ

11. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 300 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਪਵਾਦ 4 ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

12. ਸਾਰੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜੋ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ, ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਸਮੇਤ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ।

13. ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਆਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਏ1 ਅਤੇ ਏ2 ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ, ਕ੍ਰਿ.ਆਈ. ਏ. ਨੰਬਰ 11586 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏ1 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚੂਰ ਰਿਹਾਈ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਏ1 ਅਤੇ ਏ2 ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਜਾਂ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ

14. ਚੂੰਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦੋਨੋਂ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

15. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ13 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ6 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਏ2 ਨੇ ਏ1 ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦੂਕ ਦਿਖਾਈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਏ2 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ10 ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਅੱਖੀਨ ਗਵਾਹ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ23 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਵੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਖਿਲਾਫ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

16. ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ। ਕੇਸ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 299 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰੀਰਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

17. ਰਾਜ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੂਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਬਰਾਮਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

18. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਹੈ।

ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 34	*ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 34*
"ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਉਸ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਕੀਤਾ ਸੀ"	*ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਕੰਮ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ"*

19. ਇੱਕ ਤੁਲਨਾ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਨ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ" ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ. ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਬਾਰਨੇਸ ਪੀਕੌਕ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਗੋਰਾਚੰਦ ਗੋਪ, (1866 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਕੈਲ 16) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., 1870 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਭਵ ਦ੍ਰਿਸ਼:

“ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਜੋ ਅਮੂਰਦੀ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਚੋਰੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਥਾਣੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਆਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕੱਠੇ ਇੱਕ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਬ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਫੈਲੋਨੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਫੈਲੋਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਜੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕੱਠੇ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਫੜਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੋਰੀ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੇ ਥਾਣੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਰੂਰ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੁੱਟਦੇ ਅਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਰੂਰ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਰੋਕਣ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੁੱਟਮਾਰ ਆਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਕੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਹਰ ਉਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ

ਯੋਗ ਹਨ।”

20. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 33 ਆਈਪੀਸੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 33 ਆਈਪੀਸੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਮੋਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 34 ਤੋਂ 39 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ 'ਚੁੱਕਣ' ਲਈ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਚੁੱਕਣਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵੀ ਇੱਕ ਚੁੱਕਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

21. ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਭਿਯੋਜਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਠੋਸ, ਠੋਸ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਰਿਆਪਤ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

22. ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

23. ਇਹ ਇੱਕ ਟੀਮ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਖੇਡ ਵਰਗੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਹਾਇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਕਸ਼ਕ, ਮਿਡ-ਫੀਲਡਰ, ਸਟ੍ਰਾਈਕਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੀਪਰ। ਇੱਕ ਸਟ੍ਰਾਈਕਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਕੀਪਰ ਇੱਕ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਚ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਹਾਰ, ਸਾਰੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਹੋਣ। ਇੱਕ ਗੋਲ ਸਕੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਹੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, ਨਤੀਜਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਤਰਕ ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ।

24. ਧਾਰਾ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਚੇਤਨ ਮਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਲਈ "ਅਗਾਊ ਕੰਮ" ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਲਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਚਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਸੁਭਾਵਿਕ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

25. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੰਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਉਸਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ/ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

26. "ਅਗਲੇ ਕਦਮ" ਸ਼ਬਦ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸਹਾਰੇ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

27. ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹ ਕੰਮ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਯਾਪਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਪਰਯਾਪਤਤਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ, ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਤਲਬ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ।

28. ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕਰਤਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਬਿਨਾਂ ਅਗਲੇ ਕਦਮ ਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

29. ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਸੁਰੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ((2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 673):

"24. ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਹੋਵੇ। ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ

ਕਿ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੁਪਾ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਅਜਿਹਾ ਛੁਪਾ ਕੰਮ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਈ ਵਾਰੀਆਂ, ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 32 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਛੱਡਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕਰਕੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹਟਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕਿ ਵਾਰ ਪੀੜਤ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਛੱਡਣਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਕੰਮ, ਚਾਹੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਛੁਪਾ, ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

xxx

xxx

40. ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਸਵਤੰਤਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਤਿਮ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੰਮ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਕੰਮ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਮ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜੋ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੰਮ ਤੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵਿਛੋੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਟੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀਤਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂਇਕ ਗੁਲਾਮੀ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਆਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਨਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਲੱਲਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, [(2003) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 268]:

“22. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ — ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਇਦਾ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ।”

ਛੋਟਾ ਅਹੀਰਵਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਐਮ.ਪੀ., [(2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 126]:

“24. ਧਾਰਾ 34 ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣਾ, ਜੋ ਸਹਿਮਤੀ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੱਲਨ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (2003) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 268 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਮਿਟਮੈਂਟ ਲਈ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ।”

ਬਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1925 ਪੀ.ਸੀ. 1):

"..... ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਤਿ ਸੀਮਿਤ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 33 ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ, "ਕਾਰਵਾਈ" ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਤਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਕੱਲਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਉਹ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਮਿਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, "ਉਹ ਵੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ"। ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਾਫੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ, ਦੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਖੁਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਣ, ਕਿਉਂਕਿ "ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ" ਅਤੇ "ਕਾਰਵਾਈ" ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 37 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕਰਨਾ, ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ (ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ), ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਜਾਂ ਚਿੰਤਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"

ਮਹਿਬੂਬ ਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1945 ਪੀ.ਸੀ 148):

"...ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ "ਸਾਂਝਾ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਮਦਦ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਜ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ...

ਰਾਮਬਿਲਾਸ ਸਿੰਘ & ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ [(1989) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 605]:

"...ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 149 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੋਕਸੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਦੱਸਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ..."

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ & ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੇਰਲ [(1996) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 508]:

"15. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਭਿਯੋਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਪੈਨਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਤਦ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ "ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"। ਇਸ ਲਈ, ਜੋ ਕੁਝ ਅਭਿਯੋਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਨ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬਾਰੇ ਤਬ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਰੇਸ ਇਪਸਾ ਲੋਕੁਇਟਰ।

ਸੁਰੇਂਦਰ ਚੌਹਾਨ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2000) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 110]:

"11. ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਸਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਜਾਂ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਅਪਰਾਧਕ ਉਦਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ...."

ਗੋਪੀ ਨਾਥ @ ਝੱਲਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2001) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 620]:

"8....ਧਾਰਾ 302 ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 23 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਤੱਥਕ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਭ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ, ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਜਾਂ ਵੱਖਰੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਆਪ ਕੀਤੇ ਹੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਾਰਜ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਛੁਪਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਛੱਡਣਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇੱਕ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਛੱਡਣਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਗਾਇਆ, ਜੋ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੰਗੀਤ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਵਿਵਸਥਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਪਲ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇਰਾਦਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘ @ ਫੋਟੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ((2004) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305):

"12... ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਦਾਂਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਲੱਭੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ....."

ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2011) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 120]]:

"20. ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(ਅ) ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(ਬ) ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

ਅਤੇ

(ਸੀ) ਅਜਿਹੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਨੇ ਅਕੇਲੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਿੰਨ ਅਜ਼ਾਇਮ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਕੰਮ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤੀਜਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਫਿਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜੋਰ "ਕੀਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

21. ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਕਾਰਵਾਈ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨੋਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਰਦਾਰ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਰਦਾਰ ਇੱਕ ਆਮ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ "ਆਮ ਇਰਾਦਾ" ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ "ਮੈਨਸ ਰੀਆ" ਵਿਚਕਾਰ ਬਾਰੀਕ ਫਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਨਾਲ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲ ਸੰਯੋਗ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਭਿੰਨ ਹਨ।

22. ਧਾਰਾ 34 ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਨੇ ਅਕੇਲੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। (ਬ੍ਰੈਂਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 1991 (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 519 ਨੂੰ ਦੇਖੋ)।

23. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿਸ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਮਨੋਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਾਰਵਾਈ, ਦੋਵੇਂ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਣ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ...

ਸ਼ਿਆਮਲ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ [(2012) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 646]:

“87. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਧਰਮੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, [(2010) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 759] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਨਾਲ ਹੀ, ਪਰੋਕਸੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਕੋਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਵੀ ਪਰੋਕਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਹੋਵੇ। “ਆਮ ਇਰਾਦਾ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਲਈ, ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ।”

30. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਬੋਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 407] ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“15. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪਰੋਕਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਹੋਵੇ। “ਆਮ ਇਰਾਦਾ” ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ

ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਵਿਵਸਥਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕਜੁਟ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜ ਪੂਰਵ-ਵਿਵਸਥਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ। ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਵਿਵਸਥਿਤ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।" ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਲੜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 1972 (4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਨ) 42:1972 ਕ੍ਰਿਲਜ 465 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

16. ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਸਲ ਤੱਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਧਾਰਾ 34 ਕੋਈ ਸਬਸਟੈਂਟਿਵ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਂਝੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

xxx xxx xxx

36. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: (1) ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਪਹਿਲੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ; ਅਤੇ (2) ਜੋ ਅਸਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਦੂਜੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾਪਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

37. ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਵੀ ਪਰੋਕਸੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਅਵੈਧ ਇਕੱਠ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਅਵੈਧ ਇਕੱਠ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਇਕੱਠ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਪਰੋਕਸੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ, ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਭਾਵ, ਧਾਰਾਵਾਂ 34 ਅਤੇ 149, ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਪਰੋਕਸੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

.38. ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਵਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਯਾਨੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੱਤ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਰਾਦਾ ਨਾਲ ਇਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ।

39. ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰਿਤ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮੀਟਿੰਗ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਦ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਇਰਾਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਿੱਧ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਬਾਰੇ ਆਮ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਦੌਰਾਨ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

40. ਧਾਰਾ 34 ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਆਮ ਇਰਾਦਾ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

41. ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸਾਰ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦਾ ਇਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ। ਰੱਸਲ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ ਰੱਸਲ ਆਨ ਕ੍ਰਾਈਮ, 12ਵੀਂ ਐਡੀ., ਵੌਲ. I ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਦਦ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਗਲੇ ਫੈਲੋਨੀ ਦੇ ਅਗਾਧੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਉਸ ਫੈਲੋਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਦਮ ਹੈ। ਰੱਸਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਫੈਲੋਨੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਗਾਧੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

42. ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਅਪਰਾਧ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਰਮਾਣਾਤਮਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ

ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਗਾਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਬੋਝ ਉਠਾਉਣ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰਿਤ ਸੰਗੀਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਾ ਅੰਤਰਾਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਯੋਜਨਾ ਅਚਾਨਕ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿਚਕਾਰ ਥੋੜਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ

31. ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਏ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਂਗੇ।

32. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.13 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੋਟ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.13 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

33. ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.6 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.10 ਹਨ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.10 ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਤਲ ਅਧੀਨ। ਭਾਵੇਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪਾਇਆ ਉਸ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਅਤਿਸ਼ਿਓਕਤੀ. ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ6 ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਵਾਹੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹਾਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ, ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਸੀ। ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਨੇੜੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਆਗਮਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਨੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 301 ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕ੍ਰਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ

ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1586 ਦੇ 2021 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਏ2 ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।

34. ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਜੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਏ1 ਦੀ ਥਾਂ ਏ2 ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਏ2 ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਸੀ ਅਤੇ ਏ1 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜੋਗ ਮੰਨਣ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋਨੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜੋਗ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਏ1 ਕੋਲ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਗ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ13 ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੂੰ ਫਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਇਰਾਦਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ13 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਪਾਈ। ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

35. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਬਿਆਨਾਂ ਵੱਲ ਆਉਣਗੇ। ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: "ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕੀ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ?". ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਹੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਏ2 ਨੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਏ1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਲੁਕਾਇਆ ਹੈ।

36. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪਰੋਚ ਇਸ ਚਰਚਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨਾਮਤ ਏ3 ਅਤੇ ਏ4 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤ ਹਾਂ।

37. ਨਤੀਜਤਨ ਕ੍ਰਾਈ. ਏ. ਨੰਬਰ 1584 ਦੇ 2021 ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਈ. ਏ. ਨੰਬਰ 1585 ਦੇ 2021 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕ੍ਰਾਈ. ਏ. ਨੰਬਰ 1586 ਦੇ 2021 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate